

Cahangir NAMAZOV,
Jurnalistlər Birliyinin və
Dünya Gənc Türk
Yazarlar Birliyinin üzvü

Dənizli – Duyğuların dərini mənəsi

Şeir — şairin ruhudur.

*O, şairin daxili aləmində gizlə-
nən ən incə sirlərin səsə, sözə və*

Əsəd Cahangir

Qaytar məni dənizlərə

Tanrım, səndən başqa heç kəs,
Kiməm, nəyəm, bilmir, axı.
Mən dünyayla dolanardım,
Dünya yola vermir, axı -
Qaytar məni dənizlərə.

Ya daş elə, ya quş elə,
Apar məni bir yuxuya.
Bulud elə, yağış elə,
Döndər bircə damla suya -
Qaytar məni dənizlərə.

Dənizlərin məhəbbəti
Sonsuz olur, dərin olur.
Orda hər şey təmiz olur,
Orda hər şey sərin olur -
Qaytar məni dənizlərə.

Dişim olsun mirvarilər,
Yosunlar saçlarım olsun.
Qızıl balıq dostum olsun,
Su pərisi yarım olsun -
Qaytar məni dənizlərə.

Yolub yosun saçlarımı
Səllərə vermək istəyəm.
Mən dənizin yavrusuyam,
Dənizdə ölmək istəyəm -
Qaytar məni dənizlərə.

*ahəngə çevrilmiş halıdır. Şairin
qəlbində nə varsa — iztirab da,
həsrət də, arzu və sevinc də —
mütləq şəkildə şeirdə əks olu-
nur. Elə buna görə də şeir oxunar-
kən biz təkcə sözlərlə deyil, ruhla
ünsiyyət qururuq.*

Əsəd Cahangirin “Qaytar məni
dənizlərə” şeiri insanın öz qayna-
ğına, əsl vətəninə, paklığa və
Haqqa dönüş arzusunun parlaq
bədiî ifadəsidir.

Bu şeirdə yalnız şairin şəxsi
duyğuları deyil, ümumbəşəri bir
iztirab, dərin bir həsrət cəmlən-
mişdir.

Şeirin əsas bədiî qatını dəniz
obrazı təşkil edir. Dəniz burada
sadəcə təbiət mənzərəsi deyil,
çoşqatlı rəmzdır: həyatın başlan-

ğıcı, paklıq, doğruluş və axirət,
Haqqa dönüş. Bu obraz bütün
mətn boyu şeirin ideya yükünü da-
şıyan mərkəzi simvol kimi çıxış
edir.

Şair bədiî sənət vasitələrindən

ustalıqla istifadə edir.

“Dişim olsun mirvarilər” misra-
sında dişlərin mirvariyyə bənzədil-
məsi yalnız zahiri gözəlliyi deyil,
insanla təbiət arasındakı vəhdəti
ifadə edir.

“Dünya yola vermir” ifadəsi isə
real bir haldan çox, rəmzi mənə
daşıyır: dünya insanı öz azadlığı-
na, daxili paklığına buraxmır.

*Bulud, yağış, daş, quş, yosun
kimi obrazlar insanın müxtəlif ha-
lələrinin bədiî təəcəssümüdür. Şair
hər bəndin sonunda təkrarlanan*

*“Qaytar məni dənizlərə” nidası
ilə həm öz ruhunu, həm də oxucu-
nu Haqqa yönəldir, daxili çağırışı
ümumbəşəri dua səviyyəsinə yük-
səldir.*

*Ədəbi sənət baxımından əsər-
də radif, qafiyyə, təşbeh, isti'arə,
təzad və paralelizm ustalıqla iş-
lənmişdir. Bu isə şeiri musiqi kimi
axıcı, ritmik və təsirli edir.*

Simvolik qatda dəniz azadlığın,
paklığın və Allahın rəmzi kimi çı-
xış edir. Təsəvvüfi baxımdan isə
şeir daha da dərinləşir.

Təsəvvüfdə insan həyatı ruhun
səfəridir — Haqquad gəlib yenə
Haqqa qayıdan yol.

Ruh Allahın nəfəsindən yaradıl-
dığı üçün onun əsl mənbəyi də
Haqqın hüzurudur.

**“Mən sulardan doğulmuşam,
Suda ölmək istəyirəm”**

misraları Qurandakı “İnna lilla-
hi və inna iləyhi raciun” — “Biz
Allahdanıq və Ona dönəcəyik”
ayəsinin bədiî ifadəsi kimi səslə-
nir.

Şair özünü su və torpaqdan ya-
ranmış bilir və yenidən suda —
yəni əsl mənbədə, Haqqda əriyib
yox olmağı arzulayır.

“Ya daş elə, ya quş elə” nidala-
rı da insanın fənaya çatmaq, han-
sı halda olursa-olsun, yalnız Haq-
qa qovuşmaq istəyinin poetik ifa-
dəsidir.

Bu şeir sadəcə təbiət təsviri
deyil, insan ruhunun qaynağa dö-
nüşü üçün səmimi və ağırlı bir il-
tacıdır.

Burada bədiî sənətlər, ahəng
və rəmlər birləşərək dərin fəlsəfi
mənə yaradır.

Hər bir misra insanın daxili iz-
tirabını, azadlığa, paklığa və Haq-
qa can atmasını ifadə edir.

Şeirin qüdrəti də məhz bunda-
dır: o, şəxsi hissi ümumbəşəri və
əbədi bir duyğuya çevirə bilir. Bu
məqamda alman mütəfəkkiri Höte-
nin hikmətli kəlamı yada düşür:

*“Əgər özünü dənizlərlə əhatə-
lənmiş görməmişənsə, deməli,
dünya və ona münasibətin haq-
qında heç bir təsəvvürün yoxdur.”*

*Əsəd Cahangirin həm cismani,
həm də ruhən dənizə yaxınlığı bu
şeirdə açıq-aydın hiss olunur. Şeir
o qədər geniş mənə qatına malik-
dir ki, oxucu öz təfəkkür və təxəy-
yül dünyasından çıxış edərək
fərqli nəticələr çıxara bilər.*